

Polscy specjaliści ponownie pracowali w Palmyrze

Na przełomie kwietnia i maja 2016 roku w Palmyrze przebywała ponownie grupa polskich archeologów i konserwatorów zabytków z Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej UW. Ich prace stanowiły kontynuację poprzedniej wizyty polskich specjalistów w Palmyrze na początku kwietnia.

Prace przeprowadzili Bartosz Markowski i Krzysztof Jurków – artyści plastycy, konserwatorzy dzieł sztuki, specjaliści konserwacji rzeźby kamiennej, oraz dr hab. Tomasz Waliszewski – archeolog, dyrektor CAŚ UW i Robert Żukowski, archeolog-muzealnik, pracownik Instytutu Archeologii PAN.

Tym razem ich działania polegały na zabezpieczaniu zabytków i przygotowaniu ich do ewentualnego transportu, a także zbieraniu fragmentów rzeźb i sztukaterii celowo rozbitych lub uszkodzonych w trakcie działań wojennych. Specjaliści sporządzili raport na temat stanu zabytków, które zastali w salach muzealnych. Spisali też zalecenia, co do dalszego postępowania z poszczególnymi kategoriami zabytków, m.in. co do możliwości ich przewozu czy też prowadzenia konserwacji na miejscu.

Ostatnim, jakże symbolicznym akordem obecności archeologów z UW w Palmyrze były prace nad słynnym lwem palmyreńskim odkrytym w 1977 roku przez prof. Michała Gawlikowskiego. Płaskorzeźba została przewrócona i rozbita podczas okupacji Palmyry przez tzw. Państwo Islamskie. Ekipa z CAŚ UW podczas ostatniego pobytu wstępnie ją złożyła i zabezpieczyła. Przy użyciu dźwigu elementy ważące ponad 10 ton płaskorzeźby zostały przeniesione na podest przed wejściem do Muzeum w Palmyrze.

Inny unikalny zabytek pochodzący z polskich badań to marmurowy posąg Ateny–Allat. Niestety, okazało się, że jest on pozbawiony głowy oraz ramion i znajduje się w bardzo złym stanie. Co prawda, odnaleziono kilkadziesiąt większych kawałków, ale najmniejsze fragmenty rozsypały się na pył w wyniku tzw. scukrzania się marmuru.

Jak mówią Bartosz Markowski i Robert Żukowski: – wykorzystując chęć współpracy międzynarodowej społeczności badaczy Palmyry należy powziąć działania mające na celu stworzenie korpusu strat muzeum w Palmyrze. Wykonanie przez archeologów, historyków sztuki i innych badaczy identyfikacji przewiezionych do muzeów w Homs i Damaszku obiektów zniszczonych w trakcie kryzysu w Palmyrze umożliwi rozpoczęcie właściwych prac

konserwatorskich i restauratorskich, we współpracy z przedstawicielami Generalnej Dyrekcji Starożytności i Muzeów Syrii.

Polscy konserwatorzy i archeolodzy byli pierwszymi zagranicznymi specjalistami, którzy odpowiedzieli na apel Generalnej Dyrekcji Starożytności i Muzeów Syrii o pomoc w ratowaniu zabytków Palmyry. Jak mówi dr hab. Tomasz Waliszewski, dyrektor CAŚ UW: – zaskarбилиśmy sobie wdzięczność kolegów syryjskich nie tylko wkładem pracy i wiedzy, ale też wyrażeniem elementarnej solidarności z ludźmi dotkniętymi skutkami konfliktu zbrojnego ciągnącego się w Syrii od pięciu lat. W najbliższym czasie podjęte zostaną decyzje dotyczące ewentualnego dalszego zaangażowania Polaków w prace nad zabytkami z Palmyry. Może się to wiązać z kilkuletnią fazą inwentaryzacji strat oraz konserwacją i restauracją uszkodzonych zabytków – dodaje Waliszewski.

**K. Jurków, B. Markowski i R. Żukowski z płaskorzeźbą Iwa przed Muzeum w Palmyrze
(fot. Archiwum CAŚ UW)**

Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej Uniwersytetu Warszawskiego – pod jego auspicjami od ponad 50 lat prowadzone są liczne polskie badania wykopaliskowe i prace konserwatorskie w krajach basenu Morza Śródziemnego, Afryki i Bliskiego Wschodu. Centrum współpracuje ze specjalistami z ponad 40 instytucji w kraju i na świecie. Aktualnie Centrum prowadzi ok. 30 projektów wykopaliskowych i konserwatorskich na stanowiskach datowanych od czasów prehistorycznych, poprzez wszystkie okresy historyczne aż po późny antyk i okres muzułmański w Egipcie, Sudanie, Libanie, Jordanii, na Cyprze, w Irackim Kurdystanie, Kuwejcie, Arabii Saudyjskiej, Omanie i Armenii.

Więcej informacji o działalności Centrum: www.pcma.uw.edu.pl ; <https://www.facebook.com/pcma.uw/>

Kontakt: Agnieszka Szymczak agnieszka.szymczak@uw.edu.pl

Tel. kom. 502 14 00 36

